

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roma Sancta sive Benedicti XIII. Pontificis Maximi &
Eminentissimorum & Reverendissimorum S. R. E.
Cardinalium Viva Virtutum Imago Æri & literis in
perennaturam Virtutum memoriam incisa**

Conlin, Johann Rudolph

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXXVI

VD18 10209328

No. XIV. Horatius Philippus Spada Lucensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72633)

HORATIUS PHILIPPUS SPADA LUCENSIS.

Horatus Philippus, Auxinensis episcopus, Cardinalis Spada Lucensis natus est Anno 1659. 21. Decembris ex nobilissimâ apud Lucenses Spadarum familiâ, cujus gentilitia sedes villa Spadia est, haud procul oppido Brisigella ad radices Appennini sita. Decantatissima hæc familia tres Sacræ Romanæ Ecclesiæ purpuratos (quorum quidem mihi numerum inire licuit) videlicet ut trinum perfectum efficerent, dedit. Primus eorum fuit Bernardinus Spada, ab Urbano VIII. Anno 1626. eo purpuræ honore insignitus. Erat is vir facundiâ summus, utpote in Rhetoricis Famianum Stradam, notum eloquentiæ lumen præceptorem fortitus: pulcherrimo historiarum studio tam tenaciter inhærebat, ut historicos authores pene nunquam è manibus, nedum è mente dimitteret: tribus Pontificibus Paulo V. Gregorio XV. & Urbano VIII. suam sapientiam ita commendaverat, ut singulis medullitus in amoribus esset. Gallicani Cleri, universitatis Parisiensis, ac Sorbonnici collegii motus, cum Sacræ Sedis nuntium in Galliâ ageret, ex mente Pontificis feliciter composuerat. In villa sua Tiburtina graviter ægrotus, Romam deportari voluit, fortè cum celeberrimo Cardinali Baronio fentiens, Cardinalem in agro mori non decere: mortem non nisi januam salutis nuncupaverat; hinc mirâ vultûs serenitate, velut ad triumphum iret, vitâ excessit; candidum cygnum credidisses, suis occinentem fatis. Ejus mortem sacra Roma lachrymis & ingenti elatæ virtutis desiderio profecuta est; verùm hunc hiatus, sacra reipublicæ mœnibus veluti impressum, brevi suppleverat alter ex illustrissimâ hac Spadarum familia Purpuratus Joannes Baptista, nova sacra Romæ æquè ac Luccensium gloria. Hic sub Gregorio XV. Urbano VIII. & Innocentio X. maximorum quorumvis munium curriculum ita percurrebat, ut summâ prudentiâ, virtute, doctrinâ, fide ac integritate, planè admirabilis, ab Innocentio X. Sacram denique purpuram obtineret, quam ei multorum spes pene cum lanugine destinârat; ad quam tamen seriùs venisse in gloriam ducebat, utpote eximiis meritis diu antea præoccupatam. Quantum ille de literato orbe promeritus sit, satis exinde colligi potest, quòd ejus solertissimâ industria factum fuerit, ut tria volumina legalium responsoꝝ, & discursus juridici, ab avunculo suo Joanne Spada immortalis nominis viro concinnati, publicis typis commissi fuerint, in quibus infallibiles ex intimis juris medullis aphorismos reperias, ut vel sacra Themis Spadas fuisse, latari queat. In gloriosos hujus Joannis Baptistæ Spadæ, Flaminiae aliquando præsidis honores, à gratis Ravennatibus in publicò forò magnifica statua erecta est, quâ impressis solidissimo marmorì literis contestabantur, Totam Flaminiam, tantò virò à se discedente ingemiscere: summos videlicet, quos adamâisset: infimos, quos non despexisset: divites, quos non expilâisset: pauperes, quibus sua erogârit: sæculares, quorum concordia studuerit: Religiosos, quibus nunquam defuerit: omnes denique, quos ingenti annonæ penuriâ misericorditer servârit. Tertius ex illustrissimâ Spadarum familiâ purpuratus accessit Eminentissimus noster Horatus Philippus, qui ingenitas majoribus suis dotes tam abundanter in se exhibuit, ut de suo multum, ne absque fœnore inclyta Spadarum familia unquam esset, superadderet. Solem videlicet imitatur Eminentissimus hic purpuratus, utpote qui proprio orbem lumine, non emendicatis aliunde radius illustrat. Enimvero Phœbus iste, ad suum sacrarium maturè aspiravit; & sacratoribus disciplinis imbutus, in suprêmam unicè regionem, abstractus à terris, efferebatur, ut pleno lumine cunctis luceret. Neque etiam hoc sapientiæ lumen summos Ecclesiæ Hyerarchas diu latere potuit, qui aulam Romanam, hâc virtute irradiatam quandocumque volebant. Ante omnes Innocentius XII. in eo condecorando totus fuit; cui pene familiaritatis nexu associatus fuerat. Etiam moriens Horatium ad se advocari jusserat, credo ut mortalis lectulus cathedra ultimùm perorantis evaderet. Planè Horatus Philippus ex sanctissima

Innocentii XI. scholâ, & doctissimo Innocentii XII. Palladio tantus denique discipulus prodiit, qui immortalis nominis magistrus quàm proximè adæquaret. Evafit ille acerrimi princeps iudicii, omnibus religionis & sapientiæ absolutus numeris: in proferendis sententiis virili gravitate & circumfpectione utitur: ut liberè cuncta enuntiet, virtus in causâ est, nullius mancipata, præter se solam, obsequiis: summus difficultates admirandâ mentis solertiâ probè enodare edoctus est. Hinc ob excellentes animi dotes complures Pontifices in sui amorem suaviter illexit; & præcipuis urbis congregationibus nobile membrum annumeratus, ubivis sacrum magistratum tam sobriè prudentèrque gesserat, ut in se nihil unquam reperiri passus sit; in quo reprehendi circumspecta ejus industria potuisset. Paulò ante Innocentii XII. excessum nuntius Pontificius Coloniam Agrippinam venit. Sed grandia mox intervenerant, quæ hujus viri facundiam exposcebant, negotia; nam cum post Caroli II. Hispaniarum regis obitum Europæ principum animi, pro tam ampla hæreditate sibi vindicandâ, in cruentissimum, si quod unquam omni retro hominum memoriâ gestum reperitur, bellum exardescerent, ocys Viennam Clementis XI. jussu properabat, ut omnem in id lapidem moveret, ne Mars Germanus ferrum, in ingens magnæ Europæ partis excidium, si armorum consilium procederet, stringendum, è vaginâ exereret; sed vel auream eloquentiam ingens ille bellorum strepitus obruebat; nam amplissimæ Monarchiæ possessione deturbata Austria, in solis armis remedium quærebatur; & plus Mars in armis promittebat, quàm à sterili pace tunc quidem sperari poterat. Inde Horatius in Poloniam conversus, non minùs difficilem provinciam ibi nactus erat; nam in eo regno ad rerum exitum omnia tunc spectabant, gothico ferro latè dominante, & regni proceribus ad Suecicum auxilium, nullo sacræ religionis intuitu, respicientibus, inde suæ libertatis præsidium quæsituri, unde periculum unicè enascebatur; hinc pro summâ suâ facundia regni primatem Razioscovium precibus minisque aggrediebatur, ne rerum Suecicarum studio in ultimam calamitatem, dum in novum regem eligendum procerum suffragia ibant, miserandam Poloniam comitiorum ipse præses præcipitaret; sed surdis tunc canebatur non jam fabula amplius, sed luctuosissima catastrophe, innumeris postea subsequentiibus cladibus comprobata. Inde ad reliquos Poloniæ proceres conversus, quotquot averlo à legitimo rege suo animo erant (nam plerosque, eosque mentis sanioris idem turbo non abstraxerat) facundissimus Cicero veluti in Catilinas perorabat, utpote qui patriam suam noxiis conatibus perditum irent. Ultima zelotissimi antistitis ex Poloniâ abeuntis verba, pleno mentis integerrimæ æstu ad regni proceres excussa, ea denique fuere. *Cum planè perspiciam, quod vos, quotquot hic adestis, regni proceres, vestra sententiæ, perperam conceptæ, mordicus adheretis, & quod inde consequitur, cocco veluti impetu in perniciem ruatis, paternis sacræ sedis monitionibus insuper habitis, me etiam, Pontificis ad vos mandata ex numeris mei ratione deserente, planè spreto; ergo hinc denique discedam, ne tristissimo portento à sobolis aspectu, quem vestra consilia, à recto deviantia parturunt, mei acerbius everberentur oculi.* Portentum postea fuit regnum, gemino capite imposito deformè. Eam liberrimam hujus antistitis vocem gravatè tulerat rex Sueciæ, & qui cum eo stabant, Poloniæ proceres; sed laudanda potiùs venit maximorum Pontificum industria, qui ejusmodi sapientiæ lumina in omnes quaquaversus orbis plagas immittunt, ne sacræ religio quidpiam detrimenti capiat; Denique, cum rex Sueciæ quæreret, quo jure Pontificis legatus novam electionem inturbaret, nec minùs ex illo quæri tunc quidem poterat, quo demum jure ille legitime electum, & ritè inauguratum regem suo folio deiceret, & in alieno regno detestandum cunctis exemplum faceret, quod in suo perpetratum haud dubiè abominaretur; albescentes modò cælorum ossibus circa Pultavam campos consulat, & satis inde dignosceret, immensis cupiditatibus Divinum Numen obfatare. Planè per pontificios nuntios, qui prorsus egregii unus post alterum subsidio discissæ factionibus Poloniæ immittebantur, unicè effectum videbatur, ne sacræ religionis navis, gottico vento perflante, his anchoris suffulcientibus, in præceps abriperetur. Ipse etiam Stanislaus Lescinkius (quod in Suecico cliente multi admirabantur) ingenue professus erat, se male salvo religionis cultu, quem Sueci in multis diminutum ibant, deposito regno privatum vivere, quam eo vel minimum infra-cto, in Polonico folio regnantem conspici. E Poloniâ redux factus Horatius eam suæ nuntiaturæ, gnaviter obitæ, mercedem retulit, quam sacræ Roma eximiis ingeniis post multiplices pro se exantlatos labores plerumq; rependere assolet; videlicet in sacræ Romanæ Ecclesiæ Purpuratum à Clemente XI. 17. Maii An. 1706. adoptabatur, efulgentissimo Luccensium gaudio, qui se in purpuratis Spadarum honoribus gloriosos reputabat. An. 1710. Eminentissimus Purpuratus primum lapidem in hospitali sancti Michaelis Romæ posuerat, qui suam nempe gloriam in necessitatibus pauperum sublevandis quærebat, quos veluti suos ex affe hæredes, largissima stipe nunquam non refocillabat. An. 1713. Eminentissimo Purpurato Marefco, integri sæculi Phœnici, in honorificentissimo Secretarii munere, in sacri officii Congregatione obeundo, successor dignissimus surrogabatur. An. 1721. post excessum Clementis XI. sacro conclavi pro eligendo novo Pontifice ita interfuit, ut ad summum pontificatus apicem ipsemet perventurus crederetur, nisi summam senium, & perpetuis vexatum infirmitatibus corpusculum insignibus meritis obicem posuisset. Inde ad Auxinensem Ecclesiam, cui vigilantissimi pastoris curâ præest, se contulit, uberrimo solidæ doctrinæ & eximiarum virtutum pabulo subditam plebem roborando; re verà Spada, seu gladius, (ita enim Hispanicè hoc nomen sonat) dicendus, qui cum tanquam imbrem mittat eloquia sapientiæ suæ, gladio verè ancipiti in corda audientium penetrat, & felices reddit, quoscumque his denique ex armamentario virtutum depromptis telis innocuè lædit.